

Ar: RA 6437 98 155 S/

-9 -06- 2021

les
lober

Številka: 35107-0425/2021/2-MKC

Datum: 8.6.2021

Javni zavod Republike Slovenije za varstvo kulturne dediščine (v nadaljevanju: ZVKDS), Območna enota Maribor, Slomškov trg 6, 2000 Maribor, izdaja na podlagi 1. točke drugega odstavka 84. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11, 30/11-Odl.US, 90/12, 111/13 in 32/16; v nadaljevanju: ZVKD-1), na zahtevo Plinovodi d.o.o., Cesta Ljubljanske brigade 11b, 1001 Ljubljana (v nadaljevanju: investitor), ki ga zastopa Projekt d.d. Nova Gorica, Kidričeva 9a, 5000 Nova Gorica, naslednje

KULTURNOVARSTVENE POGOJE

I) Investitor mora pred novo gradnjo »Prenosni plinovod R21AZ, Konjiška vas – Oplotnica« po projektni dokumentaciji DGD št. 15225_07 (Projekt d.d. Nova Gorica, Kidričeva 9a, 5000 Nova Gorica, vodja projekta: Matjaž Makarovič, u.d.i.a., marec 2020), ki bo na območju krajevne pristojnosti ZVKDS OE Maribor (tj. na območju občine Oplotnica) posegla v območji kulturnih spomenikov Oplotnica - Arheološko območje Oplotnica (EŠD 29857) in Markečica - Rimska cesta Celeia-Poetovio (EŠD 6877) ter registriranega arheološkega najdišča Dobriška vas - Arheološko območje Pungert (EŠD 29853), pri izdelavi dokumentacije za pridobitev mnenj in gradbenega dovoljenja upoštevati naslednje pogoje:

- 1) V območju najdišča Oplotnica - Arheološko območje Oplotnica (EŠD 29857), kjer je načrtovana gradnja ograjenega platoja s čistilno postajo POSČP Oplotnica na skupni površini ca 444,4 m² (na parc. št. 1892/1 k.o. Oplotnica) ter izgradnja prenosnega plinovoda v koridorju ca 490 x 12 m (5880 m²; preko parc. št. 3156, 3124, 2986/4, 1892/1, 219/1, 219/2 k.o. Oplotnica) in v območju najdišča Dobriška vas - Arheološko območje Pungert (EŠD 29853), kjer je načrtovana izgradnja prenosnega plinovoda v koridorju ca 390 x 12 m (4680 m²; preko parc. št. 1516, 1517, 1512, 1511, 1518, 1519/2, 1508, 1243 k.o. Zgornje Gruškovje) mora investitor zagotoviti predhodno arheološko raziskavo za določitev vsebine in sestave najdišča na skupni površini 11.004,4 m² in sicer:

- **intenzivni terenski pregled** zaprtih (travniki, sadovnjaki ipd.) oz. odprtih (njiva) površin (ITP) in
- **arheološki testni izkop** z ročnim izkopom testnih jam (TJ) velikost 1 x 1 m in v globino do sterilne geološke osnove; testne jame se izkopljejo v mreži na ca 50 m (= ca 18 TJ na trasi koridorja in 4 TJ na območju platoja).

- 2) Na območju, kjer bo gradnja plinovoda presekala najdišče Markečica - Rimska cesta Celeia-Poetovio (EŠD 6877), predvidoma na meji parc. št. 235 in 236 k.o. Oplotnica, mora investitor zagotoviti predhodno arheološko raziskavo za določitev mikrolokacije trase, vsebine in sestave najdišča in sicer **arheološki testni izkop**:

- testni izkop se izvede s strojnim kopanjem jarka z ravno planirno žlico širine ca 1,5 m, ob stalni prisotnosti in po navodilih arheologa,
- testni izkop se izvede v vzdolž zahodnega roba koridorja plinovoda v skupni dolžini ca 20 m,
- strojni izkop se v globino izvede do vrha arheološke kulturne plasti, ki se jo po njenem dokumentiranju nato prebije do geološke osnove z namenom pridobitve elementov za

določitev vsebine in sestave najdišča ter kasnejših arheoloških izkopavanj znotraj okvira načrtovanega posega,

- arheološko mora biti dokumentiran tloris in najbolj izpovedni profil testnega jarka,
- po končanih delih mora biti na terenu vzpostavljeno prvotno stanje.

3) Nadaljnje arheološke raziskave pred gradnjo bodo tod potekale v odvisnosti od rezultatov predhodnih arheoloških raziskav (ITP in arheološki testni izkopi) in bodo po prejetju poročila o opravljeni raziskavi natančno opredeljene v naknadni dopolnitvi teh kulturnovarstvenih pogojev (arheološka izkopavanja ali arheološka raziskava ob gradnji).

II) Arheološke raziskave morajo potekati v smislu 28. alineje 3. člena ZVKD-1 ter na osnovi 31. in 34. člena ZVKD-1, ki jih opravi ustrezno usposobljen izvajalec v skladu s Pravilnikom o arheoloških raziskavah (Ur. l. RS št. 3/2013). Na podlagi sklenjene pogodbe z izvajalcem arheološke raziskave investitor v skladu z 31. členom ZVKD-1 pridobi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke dediščine, ki ga izda minister za kulturo. Pridobljeno soglasje ministrstva (po 31. členu ZVKD-1) je pogoj za pričetek arheoloških raziskav.

II) Pričetek del mora biti pisno prijavljen Zavodu za varstvo kulturne dediščine Slovenije OE Maribor vsaj 10 dni prej, da bomo lahko pravočasno zagotovili strokovni nadzor, ki ga zavod izvaja v okviru svoje redne dejavnosti.

IV) Kulturnovarstveni pogoji prenehajo veljati po poteku dveh let od njihove izdaje.

V) Stroški organu v tem postopku niso nastali; investitor sam krije svoje stroške postopka.

G r a z l o ž i t e v:

ZVKDS, Območna enota Maribor, je dne 26.5.2021 prejel zahtevo investitorja za pridobitev kulturnovarstvenega mnenja za novo gradnjo »Prenosni plinovod R21AZ, Konjiška vas – Oplotnica«, ki na območju krajevne pristojnosti ZVKDS OE Maribor (tj. na območju občine Oplotnica) predstavlja poseg v območju kulturnih spomenikov Oplotnica - Arheološko območje Oplotnica (EŠD 29857) in Markečica - Rimska cesta Celeia-Poetovio (EŠD 6877) ter registriranega arheološkega najdišča Dobriška vas - Arheološko območje Pungert (EŠD 29853). Investitor je zahtevi priložil projektno dokumentacijo, navedeno v I. točki izreka.

Prvi odstavek 29. člena ZVKD-1 določa, da je treba pred izdajo kulturnovarstvenega soglasja/mnenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje. Pri pregledu investitorjeve zahteve je bilo ugotovljeno, da investitor predhodno ni pridobil kulturnovarstvenih pogojev za načrtovani poseg, pa tudi postopek v zvezi z izvedbo predhodnih arheoloških raziskav še ni zaključen. Ker investitorjeva zahteva vsebinsko ustreza zahtevi za pridobitev kulturnovarstvenih pogojev in je na njeni podlagi mogoče vsebinsko odločiti o kulturnovarstvenih pogojih za predlagani poseg, je ZVKDS zahtevo investitorja obravnaval kot zahtevo za pridobitev kulturnovarstvenih pogojev in o njej odločil.

Kulturnovarstveni pogoji za poseg v spomenik ali vplivno območje spomenika se določijo v skladu z aktom o razglasitvi ali z določbami prostorskega akta, v registrirano nepremično dediščino pa v skladu z določbami prostorskega akta. V skladu s to določbo velja za kulturna spomenika Oplotnica - Arheološko območje Oplotnica (EŠD 29857) in Markečica - Rimska cesta Celeia-Poetovio (EŠD 6877) varstveni režim, določen v Odloku o razglasitvi kulturnih spomenikov lokalnega pomena za Občino Oplotnico, Uradno glasilo slovenskih občin, št. 57/2019), za registrirano arheološko najdišče Dobriška vas - Arheološko območje Pungert (EŠD 29853) pa v Uredbi o državnem prostorskem načrtu za prenosne plinovodne zanke do Zreč (Ur. l. RS št. 15/2014).

Navedena akta določata naslednji varstveni režim:

- za Oplotnica - Arheološko območje Oplotnica (EŠD 29857): »varovanje arheoloških ostalin v zemljiščih in v prostoru kot vira človekove preteklosti in kot sredstva za arheološko, zgodovinsko in znanstveno proučevanje; - kmetijske površine se obdelujejo s čim plitvejšim

oranjem in čim manjšo uporabo kemijskih sredstev, zemljišče se ohranja v obstoječem stanju, prepovedana je vpeljava novih poljedelskih kultur, ki bi zahtevale globlji poseg v zemljo ali spreminjale konfiguracijo terena; Št. 57/27.12.2019 Uradno glasilo slovenskih občin Stran 2244 - z gozdom se gospodari na tradicionalni način, zemljišče se ohranja v obstoječem stanju, na območju najdišča je prepovedana gradnja novih gozdnih cest in vlak, prepovedano je izkopavanje panjev in skal, prepovedan je golosek, prepovedan je dostop z motornimi vozili, razen za potrebe tradicionalnega gospodarjenja; - posegi v arheološka najdišča, ki so hkrati stavbna zemljišča znotraj naselij, so izjemoma dovoljeni kadar ni možno najti drugih rešitev ali če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo, - **sicer se v zemljišča posega le izjemoma**, v procesu znanstvenega proučevanja ali **v primeru druge javne koristi, če so izčrpane vse druge možnosti umestitve objektov javnega interesa. V takem primeru je treba zagotoviti predhodno arheološko raziskavo**; - prepovedano je nepooblaščenim osebam uporabljati iskalce kovin in pobirati arheološke najdbe; - v primeru odkritja kvalitetno ohranjenih in za širši prostor kulturno izpovednih ostalin, je le-te potrebno prezentirati »in situ« in jih primerno vključiti v okolje ter v turistično promocijo kraja. «

- za Markečica - Rimska cesta Celeia-Poetovio (EŠD 6877): »varovanje arheoloških ostalin v zemljiščih in v prostoru kot vira človekove preteklosti in kot sredstva za arheološko, zgodovinsko in znanstveno proučevanje; - kmetijske površine se obdelujejo s čim plitvejšim oranjem in čim manjšo uporabo kemijskih sredstev, zemljišče se ohranja v obstoječem stanju, prepovedana je vpeljava novih poljedelskih kultur, ki bi zahtevale globlji poseg v zemljo ali spreminjale konfiguracijo terena; - z gozdom se gospodari na tradicionalni način, zemljišče se ohranja v obstoječem stanju, na območju najdišča je prepovedana gradnja novih gozdnih cest in vlak, prepovedano je izkopavanje panjev in skal, prepovedan je golosek, prepovedan je dostop z motornimi vozili, razen za potrebe tradicionalnega gospodarjenja; - **v zemljišča se posega le izjemoma** in sicer v procesu znanstvenega proučevanja ali **v primeru druge javne koristi, če so izčrpane vse druge možnosti umestitve objektov javnega interesa. V takem primeru je treba zagotoviti predhodno arheološko raziskavo**; - prepovedano je nepooblaščenim osebam uporabljati iskalce kovin in pobirati arheološke najdbe; - v primeru odkritja kvalitetno ohranjenih in za širši prostor kulturno izpovednih ostalin, je le-te potrebno prezentirati »in situ« in jih primerno vključiti v okolje ter v turistično promocijo kraja. «
- za registrirana arheološka najdišča (Dobriška vas - Arheološko območje Pungert, EŠD 29853): 21. člen (ohranjanje kulturne dediščine) »(1) Kulturna dediščina se med gradnjo varuje pred poškodovanjem in uničenjem. Območja kulturne dediščine so razvidna iz grafičnega dela državnega prostorskega načrta (Prikaz stanja prostora). Investitor zagotovi ukrepe za varstvo kulturne dediščine. (2) **Investitor na območju državnega prostorskega načrta, kjer načrtovane ureditve segajo v območje registriranega arheološkega najdišča, pred pridobitvijo kulturnovarstvenega soglasja zagotovi predhodne arheološke raziskave za vrednotenje arheološkega potenciala.** (3) Pri gradnji v območju registriranega arheološkega najdišča se poseg omeji na kar najmanjšo površino, ki še omogoča gradnjo. Če se med arheološkimi raziskavami ali med deli odkrijejo arheološke ostaline, se rešitve v skladu z varstvenim režimom prilagodijo tako, da bo dediščina kar najmanj ogrožena. (4) **Obseg predhodnih arheoloških raziskav opredeli pristojna območna enota zavoda za varstvo kulturne dediščine. Za posege v registrirana arheološka najdišča je treba pridobiti njihovo soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline.** (5) Investitor o začetku del vsaj deset dni prej obvesti pristojno območno enoto zavoda za varstvo kulturne dediščine. (6) Ves teren ob neposredni bližini objektov ali območij kulturne dediščine se po koncu del vzpostavi v prvotno stanje. Po končani gradnji plinovodov morajo biti obnovljeni vsi elementi kulturne krajine, ki so zaradi gradbenih del poškodovani ali uničeni. «

ZVKDS je glede na predpisan varstveni režim izrekel naslednje kulturnovarstvene pogoje, ki jih je potrebno upoštevati pri pripravi projektne dokumentacije za pridobitev mnenj in gradbenega dovoljenja:

I) 1.) V območju najdišča Oplotnica - Arheološko območje Oplotnica (EŠD 29857) ... in v območju najdišča Dobriška vas - Arheološko območje Pungert (EŠD 29853) ... mora investitor zagotoviti predhodno arheološko raziskavo za določitev vsebine in sestave najdišča ... in sicer intenzivni terenski pregled ... in arheološki testni izkop ...

I) 2.) Na območju, kjer bo gradnja plinovoda presekala najdišče Markečica - Rimska cesta Celeia-Poetovio (EŠD 6877) ... mora investitor zagotoviti predhodno arheološko raziskavo za določitev mikrolokacije trase, vsebine in sestave najdišča in sicer arheološki testni izkop ...

I) 3.) Nadaljnje arheološke raziskave pred gradnjo bodo tod potekale v odvisnosti od rezultatov predhodnih arheoloških raziskav (ITP in arheološki testni izkopi) in bodo po prejetju poročila o opravljeni raziskavi natančno opredeljene v naknadni dopolnitvi teh kulturnovarstvenih pogojev (arheološka izkopavanja ali arheološka raziskava ob gradnji).

II) Arheološke raziskave morajo potekati v smislu 28. alineje 3. člena ZVKD-1 ter na osnovi 31. in 34. člena ZVKD-1, ki jih opravi ustrezno usposobljen izvajalec v skladu s Pravilnikom o arheoloških raziskavah (Ur. l. RS št. 3/2013). Na podlagi sklenjene pogodbe z izvajalcem arheološke raziskave investitor v skladu z 31. členom ZVKD-1 pridobi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke dediščine, ki ga izda minister za kulturo. Pridobljeno soglasje ministrstva (po 31. členu ZVKD-1) je pogoj za pričetek arheoloških raziskav.

Peti in šesti odstavek 29. člena ZVKD-1 določata, da lahko ZVKDS s kulturnovarstvenimi pogoji kot pogoj za pridobitev kulturnovarstvenega soglasja določi obveznost oprave predhodnih raziskav, če se upravičeno domneva, da je v nepremičnini, ki je predmet posegov, neodkrita dediščina, in grozi nevarnost za njeno poškodovanje ali uničenje. Arheološki najdišči Oplotnica - Arheološko območje Oplotnica (EŠD 29857) in Dobriška vas - Arheološko območje Pungert (EŠD 29853) sta bili odkriti leta 2012 tekom predhodnega ekstenzivnega arheološkega pregleda (ETP) koridorja za plinovodne zanke do Zreč v zvezi s pripravo državnega prostorskega načrta. Na delu najdišča Oplotnica so bile nato v letu 2015 dokumentirane tudi intenzivnejše prazgodovinske ostaline, sicer pa najdišči še nista bili natančneje raziskani in ovrednoteni. Trasa plinovoda bo prečila tudi linijski objekt rimske ceste, ki jo bomo zato v obsegu gradbenega koridorja predhodno raziskali.

ZVKDS je na podlagi vsega navedenega presodil, da je predlagani poseg investitorja mogoč v obsegu in na način, kot je določen v izreku teh kulturnovarstvenih pogojev. Nadaljnje arheološke raziskave pred gradnjo bodo tod potekale v odvisnosti od rezultatov predhodnih arheoloških raziskav (ITP in arheološki testni izkopi) in bodo po prejetju poročila o opravljeni raziskavi natančno opredeljene v naknadni dopolnitvi teh kulturnovarstvenih pogojev.

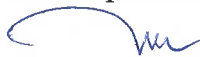
V skladu s prvim odstavkom 30.a člena ZVKD-1 kulturnovarstveni pogoji prenehajo veljati po poteku dveh let od njihove izdaje. Če se ta rok izteče v času postopka izdaje kulturnovarstvenega mnenja, se čas veljavnosti kulturnovarstvenih pogojev podaljša do izdaje kulturnovarstvenega mnenja.

Za te kulturnovarstvene pogoje se ne plača upravna taksa (22. točka 28. člena Zakona o upravnih taksah, Uradni list RS, št. 106/10 – UPB4 in 32/16; v nadaljevanju: ZUT). Investitor sam krije svoje stroške postopka.

Postopek vodila:

Mihela Kajzer

univ.dipl.arheol., kons. svetnica

odločil:
Srečko Stajnbaher, vodja OE

Vročiti:

- Plinovodi d.o.o., Cesta Ljubljanske brigade 11b, 1001 Ljubljana – po pooblaščenju: Projekt d.d. Nova Gorica, Kidričeva 9a, 5000 Nova Gorica – PRIPOROČENO